

Gemeente Amsterdam
Dienst Onderzoek en Statistiek

Segregatie in het onderwijs

Wat maakt middelbare scholen aantrekkelijk voor
verschillende groepen leerlingen?

Lotje Cohen

25 november 2010

Segregatie voortgezet onderwijs te ingewikkeld

Discussie over segregatie in het onderwijs laait op

Ouders en leraren kunnen de segregatie niet alleen te lijf

nrc handelsblad >

Nieuws, opinie en achtergrond - donderdag 18 november 2010

[Abonnementen](#) | [N](#)

Nieuws

Binnenland

Voorpagina

Binnenland

Nieuwe aanpak van segregatie scholen

In dit onderzoek kijken we naar etnische segregatie:

- Zwarte school: > 80% van de leerlingen van niet-westerse allochtone herkomst
- Witte school: > 80% van de leerlingen van autochtone herkomst

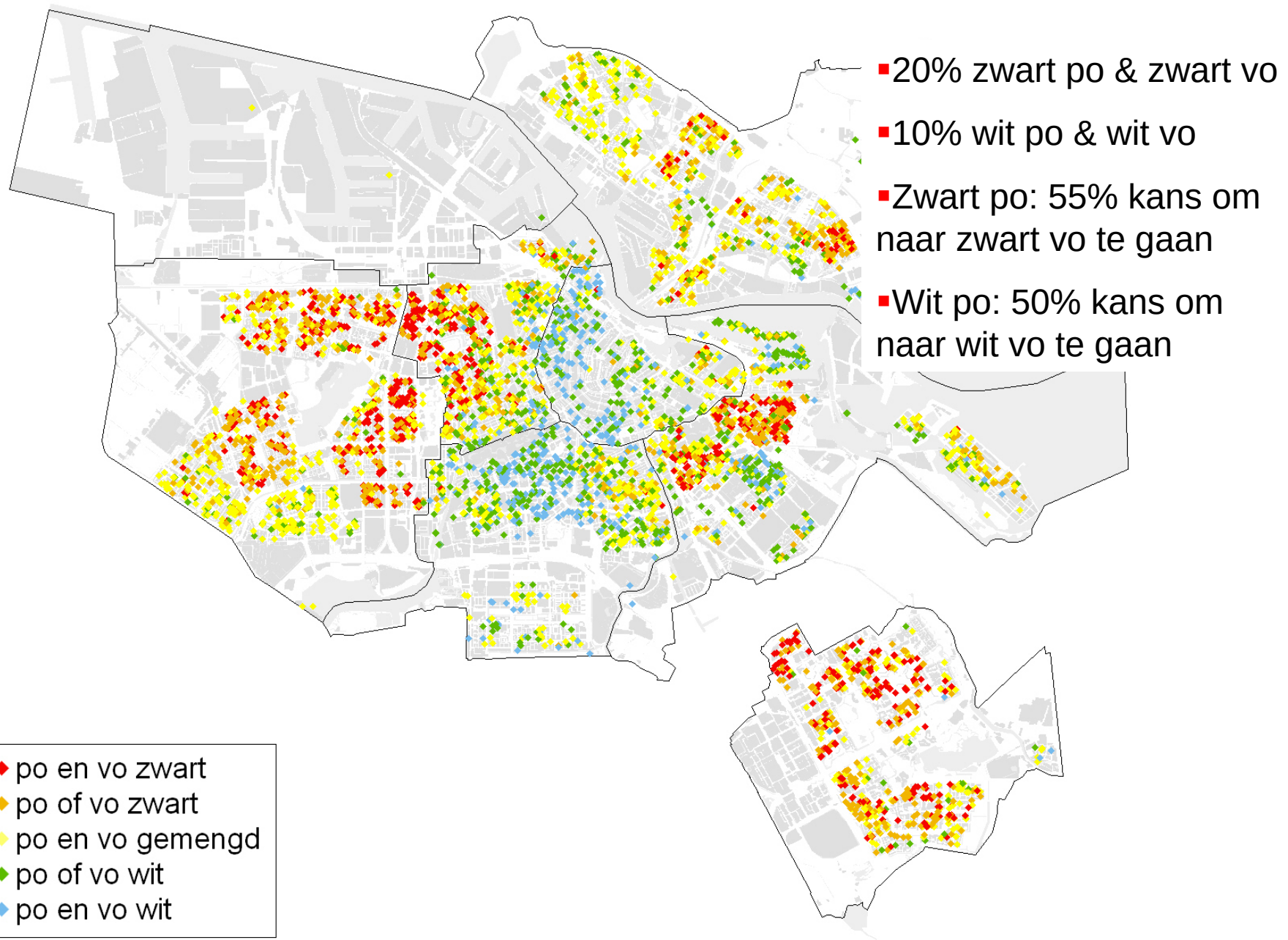
Wat ga ik vertellen?

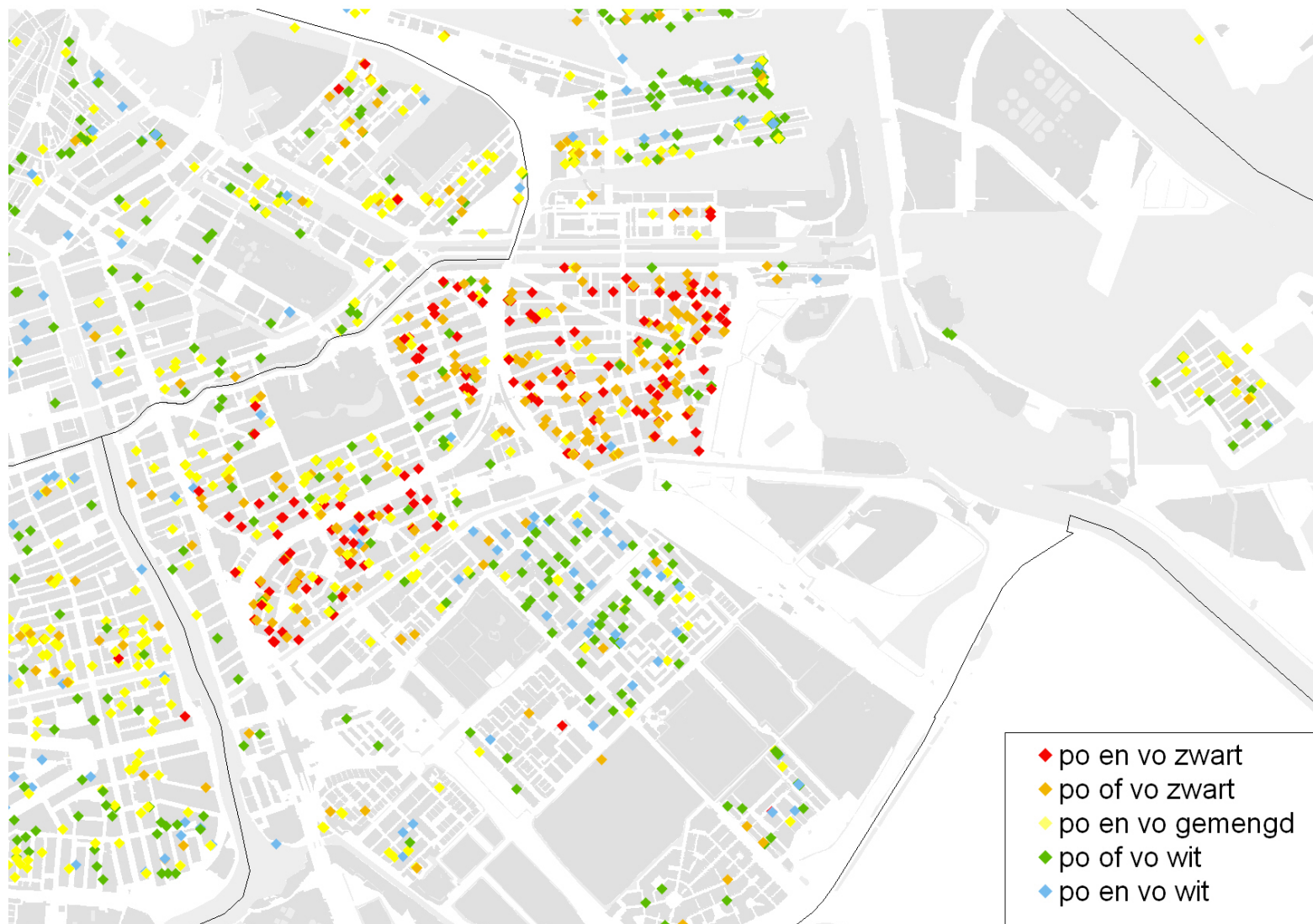
- Stand van zaken: Segregatie en andere kenmerken van het voortgezet onderwijs
- Hoe kiezen leerlingen een middelbare school (eerder onderzoek en theorie)
- Resultaten uit huidig onderzoek
- Conclusies

Over hoeveel leerlingen en scholen hebben we het?

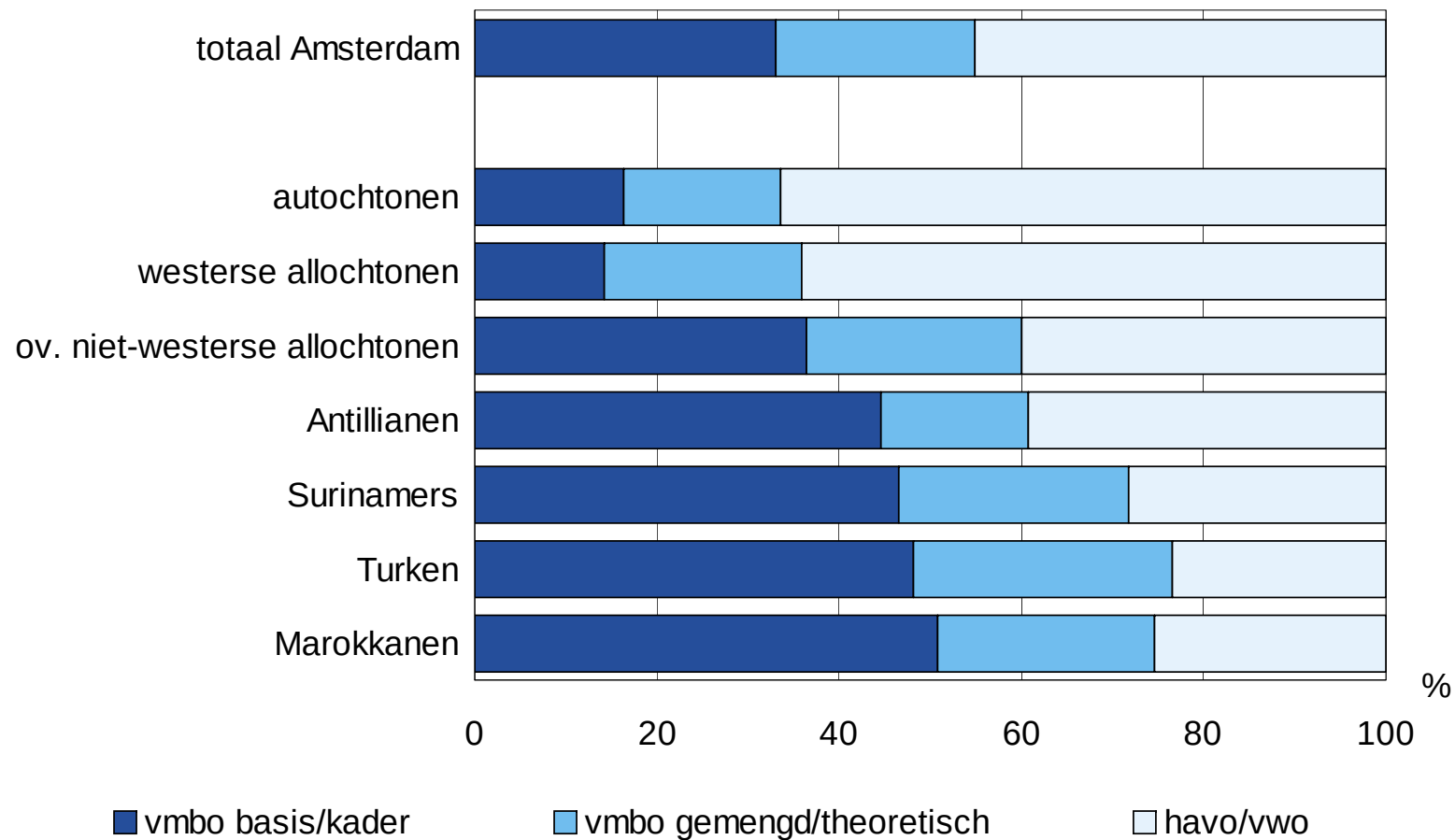
208 basisscholen	overgang po-> vo	70 middelbare scholen
60.000 leerlingen	6.000 leerlingen	33.000 leerlingen

Onderwijsniveau

Oorzaken segregatie in het onderwijs

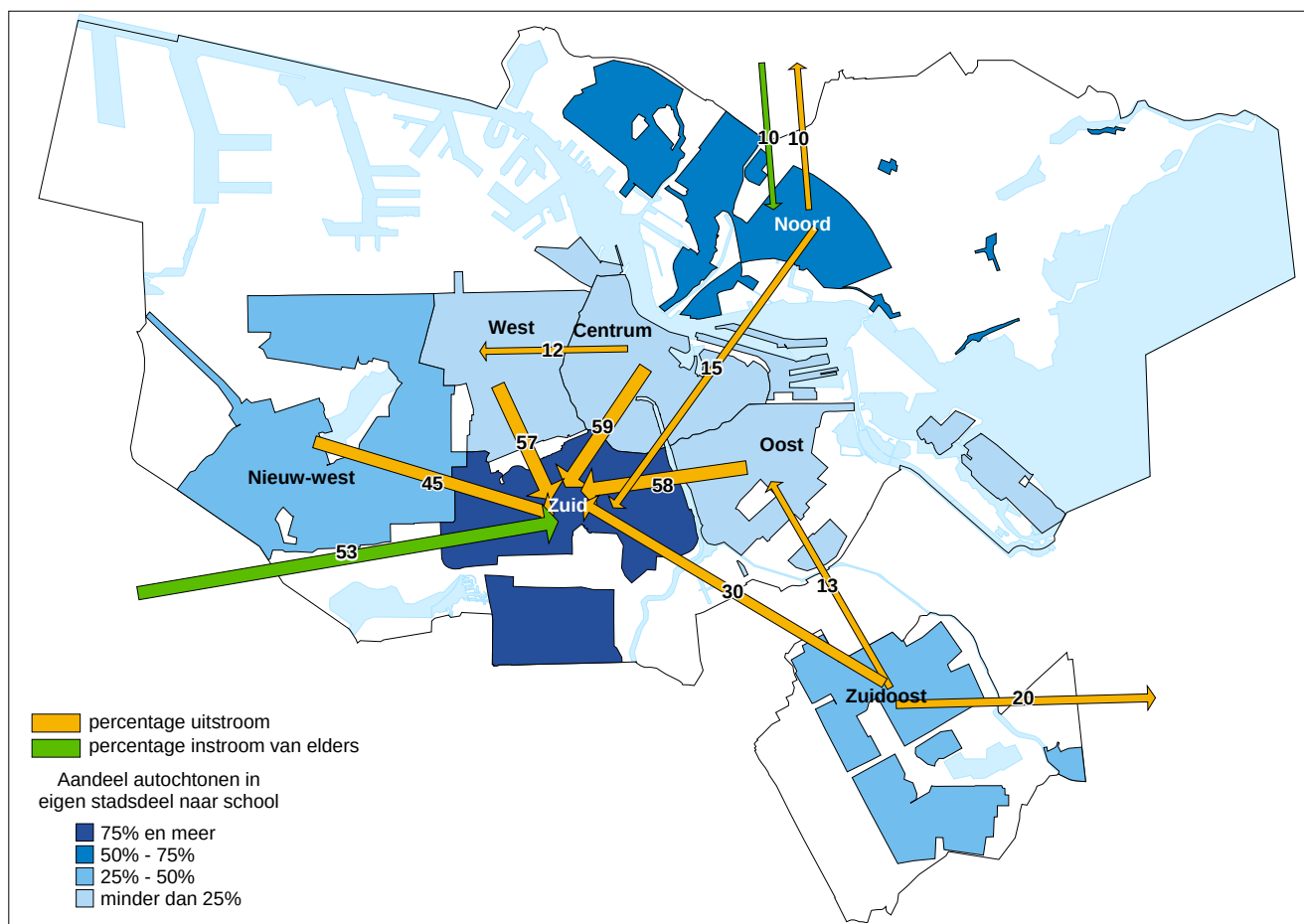
- Woonsegregatie
- Verschillend onderwijsniveau

Maar, nog steeds witte vmbo b/k scholen en zwarte havo/vwo scholen, dus

- Spelen andere factoren een rol bij schoolkeuze?

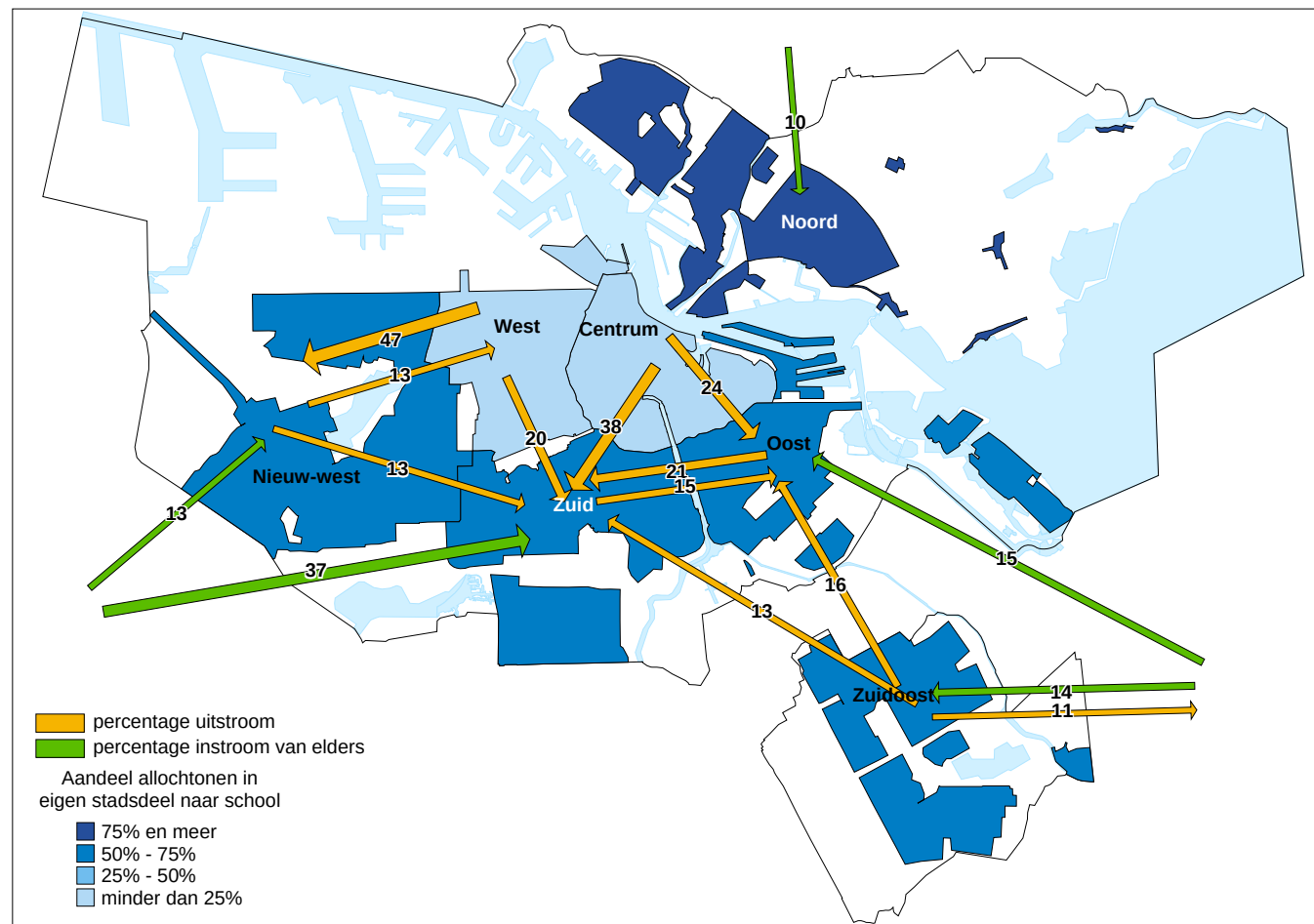

Autochtone leerlingen trekken naar Zuid

Allochtone leerlingen gemengd patroon

Wat is de rol van de 'kleur' van de school bij schoolkeuze?

Twee theorieën:

- 1^e theorie: 'birds of the same feather flock together'
- 2^e theorie: zoeken naar hogere status. Bijvoorbeeld door aan te sluiten bij kansrijken, of bij scholen met een hoger schoolniveau

Schoolkeuze: wat maakt een school aantrekkelijk?

Als je dit aan ouders en leerlingen vraagt, dan blijken ze de volgende kenmerken belangrijk te vinden:

- Afstand
- Meerdere niveaus op één school
- Sfeer
- Kwaliteit
- Veiligheid (criminaliteit, agressie, veilige verkeersroute)
- Aandeel allochtone leerlingen (>50% niet ideaal voor autochtonen)

Verschillen tussen autochtonen en allochtonen

- Autochtonen raadplegen vaker meerdere bronnen (open dagen, scholengids, vrienden en kennissen)
- Allochtonen hechten meer waarde aan mening van andere mensen

Amsterdamse context: loten

- Scholen die moeten loten:
 - Op de gymnasia
 - Op lagere niveaus van een school (bijvoorbeeld vmbo-t in scholengemeenschap)

- Er is dus druk op bepaalde scholen

Analyse

- Kijken naar wat leerlingen doen, welke school kiezen ze?
- Wat zijn kenmerken van die school?

Resultaten

	vmbo b/k (25 scholen)		vmbo t/havo (25 scholen)		havo/vwo (27 scholen)	
	autochtone II n=241	allochtone II n=1146	autochtone II n=393	allochtone II n=877	autochtone II n=1643	allochtone II n=1045
afstand tot de school	---	---	---	---	---	---
% eigen etniciteit op school	+++	+++	+++	+++	+++	+
% autochtone leerlingen op school		---				
school is een vakschool		-				
school heeft vmbo_bk afdeling			---	---		
school heeft een vmbo_t afdeling		+			---	---
school heeft een havo afdeling				+		
school heeft gymnasium afdeling					+++	+++

- - - zeer negatieve relatie

- negatieve relatie

+++ zeer positieve relatie

+ positieve relatie

Waar komen leerlingen van zwakke scholen terecht?

- Ongeveer 10 scholen met meer dan 40% leerlingen die een zwakke basisschoolopleiding hebben gehad (zwak en/of verbeteraanpak)
- Voornamelijk vmbo b/k (+t) maar ook brede school of h/v

Wat weten we nu?

- Groepen kiezen anders
- Eigen etniciteit is belangrijk
- Op vmbo b/k duidelijk verschil in keuzepatroon
- Aantal scholen die een moeilijke instroom vanuit het basisonderwijs hebben
- Hogere niveaus op een school maken een school aantrekkelijk (hogere status!)

Wat kun je hiermee?

Diversiteit aan voorkeuren moet terugkomen in aanbod:

- Willen we in Amsterdam gemengde scholen hebben, dan zijn brede scholen (inclusief vmbo-t + vwo) belangrijk
- Een witte school wordt niet vanzelf gemengd
- De doorlopende leerlijn van leerlingen (blijven) volgen (van voorschool tot hoger onderwijs)
- Goede vmbo b/k scholen

Vmbo b/k scholen

- Grote groep leerlingen (allochtoon vmbo b/k) die door niet te kiezen allemaal samen op vmbo-scholen terecht komen
- Schoolcarrière zonder contact met autochtone kinderen
- Moeilijke uitgangspositie voor deze scholen
- Kwaliteitsaanpak voortgezet onderwijs ?!